מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את שלוש הסוגות הספרותיות ואת מבנה העלילה
- לזהות סוגי מספר ונקודת מבט ביצירה
- לזהות דימוי, מטאפורה, האנשה וסמל ולהבין דרכי אפיון דמות

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנה - בחירה מרובה

1. ב – סיפור קצר
2. ג – גוף ראשון
3. ג – השוואה עם מילת דימוי כמו כמו או כאילו
4. א – השוואה ישירה בלי מילת דימוי
5. א – מתן תכונות אדם לדבר שאינו אדם
6. ב – אפיון ישיר - המספר אומר במפורש על הדמות, ואפיון עקיף - לומדים ממעשיה ומדיבורה

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – זוהי ההגדרה הבסיסית של עלילה
2. נכון – מספר בגוף ראשון מספר אני ולכן הוא חלק מהעולם המסופר
3. לא נכון – דמות משנה היא דמות שולית התומכת בעלילה, הדמות הראשית נקראת דמות מרכזית
4. נכון – זוהי ההגדרה של מבנה מעגלי
5. לא נכון – דמות נוכחת-נפקדת משפיעה על העלילה למרות שהיא נעדרת או לא מופיעה בפועל

חלק ג' – השלמת מילים

1. ראשון
2. דימוי
3. האנשה
4. מחזה
5. עקיף

חלק ד' – התאמת מושגים

- 1 – ה (השוואה עם מילת דימוי כמו כמו או כאילו)
- 2 – א (השוואה ישירה בלי מילת דימוי)
- 3 – ד (מתן תכונות אדם לדבר שאינו אדם)
- 4 – ג (מטאפורה שנמשכת לאורך כמה שורות או קטע שלם)
- 5 – ב (דבר קונקרטי שמייצג רעיון גדול יותר)

חלק ה' – כתיבה ומחשבה

1. דמות עגולה מורכבת ומשתנה לאורך הסיפור, דמות משנה שטוחה ותומכת בעלילה בלבד; יש להביא דוגמה מתאימה מהסיפור

חלק ו' – כתיבה יצירתית

1. יש לבדוק שימוש נכון במאפייני כל סוגה - לשון פיוטית בשיר, תיאור מספר בסיפור, הוראת במה ודיאלוג במחזה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- דימוי משתמש במילת דימוי, מטאפורה לא
- אפיון עקיף הוא למידה על דמות ממעשים ודיבור, לא מהסבר ישיר של המספר
- סיפור, שיר ומחזה

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור בקריאה קצרה מ'הכינור של סבתא' ולזהות יחד מהו המספר
- כדאי לחלק את הכיתה לזוגות עבור חלק ההתאמה ולבדוק יחד בלוח
- לתלמידים מתקשים אפשר לוותר על הפריטים המסומנים כקשים ולהתמקד בהגדרות הבסיסיות

דף תרגול: ארגז הכלים של הקורא/ת

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה לומדים מילים חשובות לקריאת סיפורים: איך בנוי הסיפור, מי מספר אותו, ואילו קישוטי לשון יש בו. דוגמאות מהסיפורים שקראנו בכיתה.

📖 מילון קטן:

סוגה	סוג של יצירה ספרותית - סיפור, שיר או מחזה
עלילה	סדר האירועים בסיפור מההתחלה עד הסוף
מספר	מי שמספר לנו את הסיפור
דימוי	השוואה בין שני דברים עם מילה כמו כמו
מטאפורה	השוואה ישירה בלי מילת דימוי
האנשה	נתינת תכונות של אדם לדבר שאינו אדם
אפיון דמות	הדרך שבה אנחנו מכירים דמות בסיפור
סמל	דבר שמייצג רעיון גדול יותר ממנו

1 חלק א' – הבנה – בחירה מרובה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. סיפור, שיר או מחזה - מה זה 'הכינור של סבתא'?

א) שיר ב) סיפור קצר ג) מחזה ד) מאמר

2. מי מספר את 'מטרייה צהובה' - אני או הוא?

א) גוף שלישי ב) גוף שני ג) גוף ראשון ד) אין מספר

3. מהי השוואה עם המילה כמו?

א) השוואה ישירה בלי מילת דימוי ב) האנשה של חפץ ג) השוואה עם מילת דימוי כמו כמו או כאילו

ד) תיאור ישיר של דמות

4. מהי השוואה בלי המילה כמו?

א) השוואה ישירה בלי מילת דימוי ב) השוואה עם מילת דימוי ג) חזרה על מילים בטקסט

ד) סוף מפתיע בעלילה

5. מה קורה כשחפץ מדבר או מרגיש כמו אדם?

א) מתן תכונות אדם לדבר שאינו אדם ב) השוואה בין שני אנשים ג) תיאור מקום ביצירה

ד) סוג של מבנה עלילה

6. איך מספר מתאר דמות - ישר או דרך מעשים?

א) אין הבדל ביניהם

ב) אפיון ישיר - המספר אומר במפורש על הדמות, ואפיון עקיף - לומדים ממעשיה ומדיבורה

ג) אפיון עקיף שייך רק לשירה ד) אפיון ישיר שייך רק למחזות

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	עלילה היא סדר האירועים בסיפור מההתחלה ועד הסוף	☐	☐
2	מספר בגוף ראשון הוא תמיד דמות הנמצאת בתוך הסיפור	☐	☐
3	דמות משנה היא הדמות הראשית ביצירה	☐	☐
4	מבנה מעגלי הוא כשהסיפור מסתיים במקום שבו הוא התחיל	☐	☐
5	דמות נוכחת-נפקדת נמצאת כל הזמן על הבמה ומדברת הרבה	☐	☐

3 חלק ג׳ – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. ב'מטרייה צהובה' המספרת מספרת בגוף _____

2. השוואה בין שני דברים באמצעות מילה כמו כמו נקראת _____

3. מתן תכונות של בן אדם לחפץ או לתופעת טבע נקרא _____

4. שלוש הסוגות הספרותיות הן סיפור, שיר ו _____

5. כאשר לומדים על דמות ממעשיה ומדיבורה ולא מהסבר ישיר, זהו אפיון _____

4 חלק ד׳ – התאמת מושגים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. דימוי	___	**א.** השוואה ישירה בלי מילת דימוי
2. מטאפורה	___	**ב.** דבר קונקרטי שמייצג רעיון גדול יותר
3. האנשה	___	**ג.** מטאפורה שנמשכת לאורך כמה שורות או קטע שלם
4. מטאפורה מורחבת	___	**ד.** מתן תכונות אדם לדבר שאינו אדם
5. סמל	___	**ה.** השוואה עם מילת דימוי כמו כמו או כאילו

5 חלק ה׳ – כתיבה ומחשבה

ענו בקצרה.

1. הסבירו בשתיים-שלוש שורות מה ההבדל בין דמות עגולה לדמות משנה, והביאו דוגמה מ'הכינור של סבתא'

6 חלק ו' – כתיבה יצירתית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו רגע אחד מתוך 'הבוקר פותח עיניים' וכתבו שורה אחת שמתארת אותו כשיר, שורה אחת כסיפור ושורה אחת כמחזה

כרטיס יציאה

מה ההבדל בין דימוי למטאפורה?

מה זה אפיון עקיף, ותנו דוגמה

אילו שלושה סוגות למדנו בפרק?

איך הרגשתי בשיעור? 😕 😐 🙂 😀